

Marius Holtzes grundlovstale

Taler

Marius Holtze

Dato

5. juni 2026

Sted

Vartov, København

Omstændigheder

Talen blev holdt ved en samtalemiddag i Vartov på Grundlovsdag 2026 arrangeret af Grundtvigsk Forum.

1

Der opstår revner i demokratiet, når vi rykker os længere fra hinanden

Kære alle sammen

5

Hvor er det bare fedt, at vi er så mange mennesker samlet i dag!

Jeg taler i skyggen af Grundtvig, som jeg for nyligt har lært noget om igennem “Grundtvig for begyndere”, som foregik lige netop her i Vartov.

10

I den spæde begyndelse af det danske demokrati. Dengang, hvor den folkelige medbestemmelse, var begrænset til stænderforsamlinger - folkelige råd, der skulle vejlede kongen. Var det at Grundtvig så, hvordan bønder nu fik ansvar, selvom de manglede noget af det vigtigste. Den demokratiske dannelse.

15

Han satte sig for at oplyse befolkningen. En af hans opfindelser var højskolen, hvor bønderne kunne blive dannet i ånd, demokrati og broderskab.

20

Han havde en drøm. Og selvom han var en mand, der var kendt for at skifte holdning mere end én gang, tror jeg, at han ville være tilfreds med, hvad hans højskolebevægelse har udviklet sig til.

Vi er kommet langt siden hans tid.

25

Danmark er i dag bygget på et stærkt demokratisk grundlag. Vi nyder godt af vores ytringsfrihed, måske lidt for godt, har jeg hørt nogen sige. Mange af os tager det for givet, at vi frit kan samle os og demonstrere. Og mange af os skænker det ikke en tanke, at der nogen steder i verden, findes samfund, hvor

30 man ikke må have den Gud man har lyst til.

Det er noget vi skal prise os selv lykkelig for. Og det er også noget vi skal beskytte.

35 Der vokser et pres imod vores demokrati - og hvis vi ikke står stærkt opstår der revner i fundamentet.

Presset stammer hverken fra flygtninge med andre levevis end vores egne, tredjebølgefeminister eller de såkaldte "wokeister". Og presset stammer heller
40 ikke fra en af de to politiske fløje.

Revnerne i demokratiet opstår derimod, når **vi rykker os længere væk fra hinanden**. Når vi ikke længere ser hinanden som mennesker. Men som repræsentanter af en gruppe.

45

Jeg besluttede for cirka et år siden at blive vegetar. Det var egentlig ikke en beslutning, jeg havde lagt så mange tanker i. Jeg ville gøre noget godt for klimaet. Jeg tænkte, at det var en god måde at starte - og så var jeg blevet vegetar.

50

Jeg troede kun, at det ville få konsekvenser for mig selv.

Jeg opdagede bl.a. hvor svært det var at finde hummus i et supermarked. Det blev så slemt, at nogen blev nødt til at gøre det for mig. Det har heller ikke altid været nemt at skulle finde på vegetarisk mad. Derfor sætter jeg stor pris på, at
55 nogle andre har lavet mad til mig i dag.

Hvad jeg ikke havde forventet, var at jeg siden dengang har følt at jeg skulle tage stilling til, om det er forkert at andre spiser kød. Hvorfor jeg dog kunne finde på
60 at vælge den livsstil, eller om jeg nu også skulle til at være en af dem, der ligesom Veganerpartiet, råbte af børn for at spise kød.

Reaktionerne kom både fra familie, klassekammerater og venner uden for skolen.

65

Da jeg henvendte mig til familie og udtrykte undren, sagde de: at det havde der været mange vegetarer før mig, der havde ment.

70 Selvom mit valg om at blive vegetar egentlig ikke gik ud over andre, blev jeg pludselig en del af gruppen. En gruppe, hvor personerne er vidt forskellige. Lige så forskellige som alle andre personer i samfundet

75 Det eneste jeg blev ved med at tænke. Hvad hvis jeg havde valgt noget mere kontroversielt?

Hvad hvis jeg var sprunget ud som transkønnet?

Eller som muslim?

80

Der opstår revner i demokratiet, når ens personlige valg er **afgørende for, hvilken gruppe** man er placeret i.

85 Jeg kommer selv fra et gymnasium, hvor der er en stor andel af elever med anden etnisk herkomst end dansk.

I elevrådet er der på et tidspunkt en elev, der har fået skylden for nogle optøjer på toiletterne, ikke fordi han har gjort noget galt, men fordi og jeg citerer "de
90 kan ikke kende forskel på os".

Der opstår revner i demokratiet, når en helt almindelig gymnasieelev bliver sat i gruppe med ballademagere udelukkende på grund af hans baggrund

95 DR lavede for nylig et program, hvor de undersøgte, hvorfor kvinder i højere grad stemte rødt og mænd i højere grad stemte blå. Her var et af spørgsmålene "ville du date en, der var meget uenig med dig".

100 Der opstår revner i demokratiet, når man kun bliver set som en del af en politisk gruppe - og ikke som et individ med mange andre ønsker og interesser.

Det bliver et større problem, hvis vi ikke vil snakke med hinanden, fordi at vi er forskellige.

105 Det bliver et større problem, hvis vi ikke vil være venner med nogen, der mener noget andet end os selv.

110 Det bliver et større problem, hvis vi ikke kan se personen som andet end hvilken gruppe personen tilhører

Det er ikke kun yderfløjene og dem, der har placeret sig på hinandens modpoler, der skal ændre kurs.

115 Det er også vi, der placerer os bekvemt i midten.

Vi, der peger fingre ad de ekstreme.

120 Vi, der deltager i et grundlovsarrangement for at snakke sammen om, hvordan vi skal beskytte demokratiet og ytringsfriheden.

Vi, skal også blive bedre til at se igennem holdningen og ind til mennesket.

125 Jeg synes også selv, at det kan være svært IKKE at placere folk i forskellige grupper.

130 Det er instinktivt. Ligesom jeg har placeret højreorienterede i samme gruppe. Nordsjællændere i samme gruppe. Erhvervselever i samme gruppe. Bl.a. mange andre eksempler. Og selv er blevet placeret i en gruppe som vegetar.

135 Ligesom det var svært for mig at finde hummus i supermarkedet, skal vi alle sammen finde hylden med den dybere tolerance og forståelse for hinanden. Og der kommer ikke nogen med en nem løsning til os. Vi skal selv skaffe limen, der kan lime revnerne sammen.

Jeg vil gerne slutte af med at spørge jer om noget...

140 Nu hvor jeg har talt så meget om grupper, kunne jeg godt tænke mig, at spørge jer:

Når I kigger ud over dagens selskab

145 Hvor mange grupper ser I så?

Tak for ordet.

150 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

155 **Tags**
Grundlovstale

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/marius-holtzes-grundlovstale-2026>

160

165

170

175

180